

Аспіранти кафедри німецької філології (2021–2023)

На кафедрі німецької філології започатковано чотири дисертаційні проєкти, які успішно реалізуються.

1. **«Медійність літературно-репортажного тексту».** Автор – Качак Христина Іванівна. Науковий керівник – док. філолог. наук Маценка Світлана Павлівна. Дисертаційний проєкт започатковано 2021 року.

Опираючись на поширену сьогодні культурну практику, загальновизнаною і цілевизначальною сприймається вимога «переборення ізольованої текстуальності абсолютизованого медіа» (Карл Прюмм). Під таким кутом зору і література, і публіцистика давно діють інтермедійно, свідченням чого слугують «змішані форми», до яких належить передусім літературний репортаж. Тож об'єктом дослідження є новітній німецькомовний літературний репортаж як межовий жанр, який в умовах панування новітніх комунікаційних засобів вдається до відповідних комунікаційних технологій і оповідних стратегій. Предметом дослідження є мультимедійна текстуальність і інтермедійна природа літературного репортажу.

За темою дисертації опубліковано статті:

1. Качак Х. І. Досвід втечі у літературному репортажі. *Нова філологія*. 2022. Вип. 88. С. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-88-5>
2. Качак Х. І. Референційні системи на позначення місця у літературному репортажі “Ліс історії – у Готше/Кочев’є” Карла-Маркуса Гауса. *Іноземна філологія*. 2022. Вип. 135. С. 146–157. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/fpl.2022.135.3814>

2. **«Мовне моделювання синестезії у новелах Е. Т. А. Гофмана».** Автор – Пелікан Мар’яна Романівна. Науковий керівник – док. філолог. наук Маценка Світлана Павлівна. Дисертаційний проєкт започатковано 2022 року.

Розглядається художнє явище синестезії, яке позначає поєднання двох чи більше фізично розділених сфер сприйняття (колеристика, звучність, смак, запах, температура, світло, просторовість). Ідеться передусім про мовний підхід до синестезії («мовна синестезія») або, за Гайнцом Вернером, про «інтермодальні властивості» («intermodalle Qualitäten»): вживання на позначення чуттєвої сфери певних виразів (їхня інтенсивність і полярність), які початково походять з інших сфер; метафоричність таких висловлювань; використання мови як засобу творення сприйняття; синестезійні феномени і мовні асоціації, мова і тілесна комунікація, класифікація типів мовної синестезії. Дослідження опирається на лінгвістичні (Клас Баумгертнер, Ш. Ульман, Przemysław Staniewski) і літературознавчі засади (П. Гадерман, А. Люе, С. Гросс), враховуючи також психологію сприйняття. Говорячи про синестезію, і лінгвісти, і літературознавці виходять із того, що йдеться про

репрезентацію сприйняття через мову або про «специфічне вираження літературного вживання мови» (С. Гросс). Із складністю процесу сприйняття – подвійність відчуттів, злиття різних відчуттів, відчуття, яке супроводжується співвідчуттям іншої чуттєвої сфери – пов'язана складність їхньої мовної репрезентації і трансформації, що увиразнено у формулюванні «мовного моделювання синестезії». Йдеться про наголошення на надзвичайності такого сприйняття, яке послуговується формою метафоричного вираження, відображає довільний зв'язок різних сфер уяви.

За темою дисертації опубліковано статті:

1. *Пелікан М. Р.* Поняття синестезії в інтердисциплінарному вимірі. *Нова філологія*. 2022. Вип. 88. С. 85–91. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-88-13>

3. **«Лінгвістична поетика німецькомовних літературно-сатиричних журналів»**. Автор – Дмитро Азаров. Науковий керівник – док. філолог. наук Маценка Світлана Павлівна. Дисертаційний проєкт започатковано 2022 року.

Розглядається феномен сатири як літературно-публіцистичне утворення (об'єкт дослідження): його традиція в німецькому культурному середовищі, тлумачення сатири в історичному зрізі, жанрова різноманітність, новітні медійні форми сатиричного зображення. Літературний статус сатири привертає до неї велику увагу літературознавства і теорії естетики, її публіцистичний характер цікавий передусім із погляду теорії комунікації. У такому інтердисциплінарному висвітленні сатири особлива роль відводиться лінгвістичному підходу, який уможливорює розгляд мовної організації сатиричної манери письма і специфіки сатиричного висловлювання. Із позиції медіалінгвістики розглядаються медіаформи сатиричного зображення. Попри те, що у вітчизняній науці є низка робіт, присвячених сатурі, і виконаних у галузях філології, соціології, психології та політології, інтерес до цього літературно-публіцистичного феномену в Німеччині останнім часом помітно зменшився. Робота, виконана на німецькомовному матеріалі, покликана привернути увагу до цього цікавого комплексного явища.

За темою дисертації опубліковано статті:

1. *Азаров Д. В.* Поняття сатиричного письма: історико-генеалогічний аспект. *Нова Філологія*. 2022. Вип. 88, С. 5–12.

4. **«Соціо-лінгвістичні аспекти травматичного переживання в романній трилогії Ульріке Дрезнер»**. Автор – Микитюк Ірина Василівна. Науковий керівник – док. філолог. наук Маценка Світлана Павлівна. Дисертаційний проєкт започатковано 2023 року.